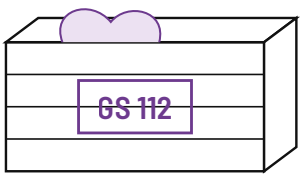
WARIES MISDAADREEKS · Nº 160

Kistjes in Dijk en Waard

De zaak van de geheime groentekisten

Een speurdossier voor kinderen van 8 tot 12 jaar
alleen of samen · 2 tot 4 uur speurwerk

Uitgeverij Waries

Wat zit er in dit dossier?

VOORAF

Welkom, speurder! 4
De speurders 5
De kaart 6
De veilingklok 7

ZATERDAG 17 OKTOBER

1 · Noors logboek 8
2 · Cijferboekje 9
3 · De zaaltekening 10
4 · Een boot 's nachts 12

ZONDAG 18 OKTOBER

5 · Het kistje 13
6 · Het briefje 14
Puzzel 1 · Aftelcode 16
7 · Opa's kistjeslijst 17
8 · Opa zegt niks 18

MAANDAG 19 OKTOBER

9 · Bij De Zonnekas 19
10 · De folder 21
11 · Wilma's vlog 1 22
12 · De fluisterbootjes 24
13 · Het verhuurboek 25
14 · De groenteman 26
15 · Verdachtenkaarten 27

DINSDAG 20 OKTOBER

16 · Logboek 28
17 · Cijferboekje 30
18 · Twee lampjes 31

WOENSDAG 21 OKTOBER

Puzzel 2 · De route 32
19 · Naar het Kluitje 33
20 · Het etiket 35
Puzzel 3 · Echt of nep 36
21 · De Waardse Bode 37
22 · Trompet 38

DONDERDAG 22 OKTOBER

23 · Logboek 39
24 · Cijferboekje 40
25 · Op wacht 42

VRIJDAG 23 OKTOBER

26 · Vroeg op het Kluitje 43
27 · Lotte vertelt 44
28 · Verhuurboek dinsdag .. 46
29 · Wilma's vlog 2 47
30 · Stekelpost 49

NU JIJ

Nu ben jij aan zet 50
Op pad of thuis 51
Werkbladen 52
Antwoordformulier 55
Hints 57
Verzegeld 60
De oplossing 61
Puzzeloplossingen 64
Nawoord 65

Welkom, speurder!

Dit is geen gewoon boek. Dit is het speurdossier van Noor, Milan en Fien. In de herfstvakantie zagen zij 's nachts een bootje met kistjes door het Rijk der Duizend Eilanden varen. Een week lang schreven ze alles op: logboeken, lijstjes, een geheim briefje, kaarten, een krant, een vlog en meer.

Maar ze zijn niet klaar. Op vrijdag hebben ze alle stukjes, maar ze weten nog niet zeker wie de smokkelaar is. Daarom geven ze hun dossier aan jou.

Zo speur je

- **Lees de stukken op volgorde.** Ze gaan van zaterdag tot vrijdag. Kijk goed naar tekeningen, tijden en getallen. Ook een saai lijstje kan belangrijk zijn.
- **Los de puzzels op** en gebruik de werkbladen achterin. Je mag erin schrijven of ze kopiëren.
- **Vul het antwoordformulier in.** Er staan vijf vragen op. Schrijf bij elk antwoord op welke stukken je bewijs zijn.
- **Kom je vast te zitten?** Achterin staan hints in drie niveaus. Ze staan op hun kop, zodat je niet per ongeluk iets ziet.
- **Pas als alles is ingevuld,** open je de verzegelde oplossing.

Hoe lang duurt het? De meeste speurders zijn er 2 tot 4 uur mee bezig. Je kunt het in één keer doen of in stukjes, alleen of samen met je familie of vrienden. Lees gerust een stuk hardop voor.

Eén ding nog. Iedereen in dit dossier heeft een geheimpje. Maar niet iedereen die iets verzwijgt, is een smokkelaar. Het gaat om bewijs. Succes! Noor, Milan en Fien

De speurders

Noor Bakker, 11

WOONT IN DE STAD VAN DE ZON · SCHRIJFT HET LOGBOEK

Noor wil later onderzoeksjournalist worden. Ze heeft altijd een schriftje bij zich en schrijft alles op met de tijd erbij. Ze tekent ook plattegronden, al zegt Milan dat haar deuren altijd scheef staan.

Milan Bakker, 10

NEEF VAN NOOR · LOGEERT IN DE HERFSTVAKANTIE · CIJFERBOEKJE

Milan komt uit Utrecht. Hij houdt van getallen: kentekens, scores, prijzen, tijden. Hij schrijft ze op in zijn cijferboekje, ook als niemand weet waarom. „Getallen liegen niet," zegt hij. „Mensen wel."

Fien Stam, 9 (bijna 10)

BUURMEISJE VAN NOOR · TEKENT ALLES

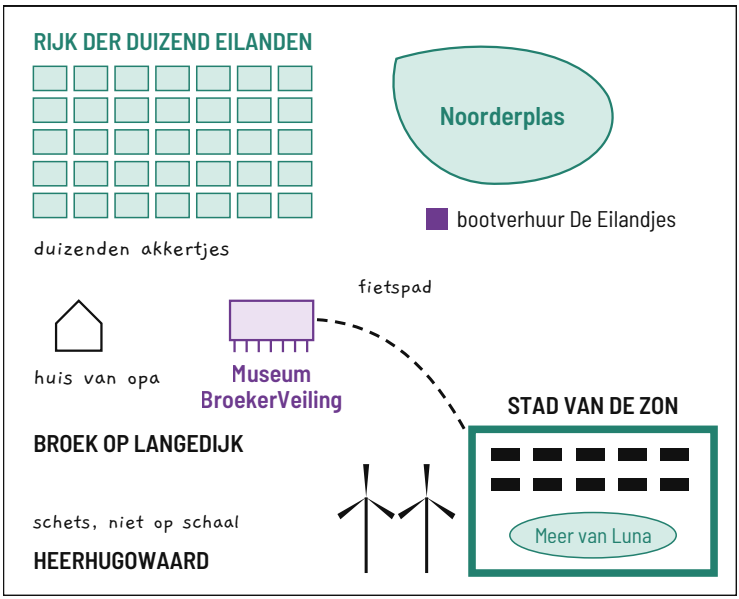
Fien woont twee huizen verder dan Noor. Haar opa Gerrit woont in Broek op Langedijk, vlak aan het water van het Rijk der Duizend Eilanden. Fien tekent beter dan wie ook, en ze is op zondag 25 oktober jarig.

En jij bent de vierde speurder. Jij kijkt met frisse ogen, en jij beslist wie de smokkelaar is.

Volwassenen die je in het dossier tegenkomt: **Esther Bakker** (moeder van Noor), **opa Gerrit Stam** (opa van Fien) en **wijkagent Sanne de Boer**.

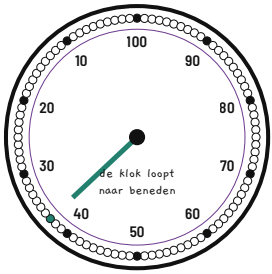
De kaart

Dijk en Waard is een gemeente in Noord-Holland. Er wonen veel mensen in Heerhugowaard, en er liggen dorpen als Broek op Langedijk. Noor tekende de plekken uit dit dossier.

- **Museum BroekerVeiling:** de oudste doorvaarveiling voor groente ter wereld. Vroeger voeren tuinders met hun schuitjes vol groente dwars door het veilinggebouw. Het gebouw staat op houten palen boven het water.
- **Rijk der Duizend Eilanden:** heel veel kleine akkertjes met sloten ertussen. Vroeger kon je er alleen met een bootje komen.
- **Stad van de Zon:** een wijk in Heerhugowaard met zonnepanelen op de daken en windmolens, rondom het Meer van Luna.

Hoe werkt een veilingklok?

Bij een gewone veiling roepen mensen steeds hogere bedragen. Bij de veilingklok gaat het **andersom**. Dat heet *veilen bij afslag*, en volgens het museum begon dat hier, in Broek op Langedijk, al in 1887.

- De klok begint bovenaan, bij **100**, en loopt dan naar beneden: 99, 98, 97 …
- Wie het eerst op zijn knop drukt, koopt de groente voor het getal waar de klok op dat moment staat. Dat drukken heet **mijnen**. Vroeger riepen kopers „mijn!”.
- Op een scherm naast de klok verschijnt dan wat er verkocht is, voor welk getal, en welke plaats in de zaal gedrukt heeft. Elke stoel heeft een eigen nummer en een eigen knop.

Bij de veilingdemonstratie in de herfstvakantie mag iedereen meedoen. Er worden drie kavels geveild: drie kisten groente. Wie mijnt, krijgt een kavelkaartje mee als herinnering. Op de tekening staat de klok op 37.

STUK 1 ZATERDAG 17 OKTOBER

Noors logboek

11:02 Milan is er! Met de trein uit Utrecht, met een rugzak waar meer schriftjes in zitten dan kleren. Hij logeert de hele herfstvakantie bij ons in de Stad van de Zon. Hij had nog nooit een windmolen van dichtbij gezien. Hij heeft hem meteen geteld. (Er staan er meer dan hij dacht, zegt hij.)

12:30 Fien kwam ons halen. We gaan dit weekend logeren bij haar opa Gerrit in Broek op Langedijk. Mama bracht ons met de auto, met slaapzakken en een pan pannenkoekbeslag.

13:45 Opa Gerrit nam ons mee naar het Museum BroekerVeiling. Opa was vroeger koolteler. Hij heeft hier zelf nog groente aangevoerd, zegt hij, „toen jullie ouders nog in de luiers lagen". Hij wijst overal naar en weet van elke paal hoe oud hij is.

14:00 Veilingdemonstratie in de afmijnzaal! Wij zaten op de voorste rij: ik op 1, Milan op 2, Fien op 3 en opa op 4. „Mijn vaste plek," zei opa. Er werden drie kisten groente geveild. Fien kocht een kist pompoenen. Ze drukte veel te vroeg, zegt Milan, maar ze is er heel blij mee. Milan heeft alles opgeschreven, natuurlijk (stuk 2). Ik heb de zaal getekend (stuk 3).

15:10 Rondvaart met een schuitje door het Rijk der Duizend Eilanden. Het is net een doolhof van water. Overal kleine akkertjes, sommige met een schuurtje, sommige helemaal overwoekerd. Opa zegt dat er vroeger op elk eilandje kool groeide. „Rode kool, witte kool, spitskool. De hele streek rook in de herfst naar kool."

16:40 Terug bij opa. Opa woont in een klein huis met een steiger aan het water. Aan de steiger ligt zijn punter,

KAVEL	WAT	KLOK	PLAATS	TIJD
1	bloemkool	64	12	14:11
2	rode kool	37	9	14:22
3	pompoenen	58	3 (Fien!)	14:36

Fien had kunnen wachten tot 50. Dan had ze 8 minder betaald. (Ze zegt dat het „niet om het getal" ging. Alles gaat om het getal.)

Klok van 100 naar 64: duurde ongeveer 7 seconden. Dus de klok gaat ongeveer 5 per seconde. Je moet snel zijn.

Busjes en auto's op de parkeerplaats (om 13:50, ik was vroeg buiten):

groen busje met een zon op een kistje
bakfiets met letters DE ZONNEKAS
oude rode auto met cactussticker op de achterruit
wit busje LOODGIETER SNEL
11 gewone auto's, 2 campers, 23 fietsen

Windmolens gezien vandaag: 9. Wortels gekregen: 1.

STUK 3 ZATERDAG 17 OKTOBER

De zaaltekening

Noor tekende de afmijnzaal tijdens de demonstratie. Ze zat vooraan op plaats 1 en draaide zich af en toe om. „Je

mag niet de hele tijd omkijken, dan denken ze dat je wilt mijnen."

VEILINGKLOK EN SCHERM

A	1 N	2 M	3 F	4 opa	5	6 x	7 x	8
B	9 ?	10	11	12 x	13	14	15	16
C	17	18 x	19	20 oma	21 oma	22	23	24

1, 2, 3 = wij (Noor, Milan, Fien) · 4 = opa (vaste plek!)

6 en 7 = een vader met een baby en een meisje met een paardenstaart

9 = iemand met een pet diep over de ogen en een dikke sjaal tot over de neus, recht achter mij. Rook een beetje naar ui. Zei niks.

12 = meneer met een verrekijker om zijn nek (binnen!)

18 = jongen met een koptelefoon · 20 en 21 = twee oma's met breiwerk

Er kwamen op het laatst nog een paar mensen binnen die achteraan gingen staan of zitten. Die heb ik niet getekend, want ik mocht niet steeds omkijken. De open vakjes heb ik dus niet gecontroleerd.

Tussen de koolbladeren zat ook een plastic zakje met een briefje erin (stuk 6).

07:50 Opa kwam beneden in zijn badjas. Hij keek naar het kistje en werd heel stil. Toen zei hij: „GS 112. Dat is mijn oude nummer."

Vroeger had elke tuinder een eigen nummer, legde hij uit. Dat stempelde je op je kisten, zodat ze bij de veiling wisten van wie de groente was. „Gerrit Stam, 112. Dat kistje is van mij geweest."

08:05 Milan zei wat wij allemaal dachten: „Het kistje viel vannacht uit dat bootje. Bij de bonk." Het bruggetje is maar een klein stukje verder. Een kistje dat bovenop een stapel staat, kan tegen de brug stoten en in het water vallen. En het water stroomt hier een beetje terug naar opa's steiger, zegt opa. Dat ziet hij altijd aan de eenden.

08:10 Opa zei: „Welk bootje?" Wij hebben het verteld. Hij keek naar zijn laarzen bij de deur. Die waren nog nat.

STUK 6 **ZONDAG 18 OKTOBER**

Het briefje

Het briefje zat in een dicht plastic zakje en bleef dus droog. Het is een klein kaartje, met op de achterkant potloodgetallen en een paar woorden.

VEILINGDEMONSTRATIE

KAVEL **2**

product: rode kool

datum: 17 - 10

bewaar dit kaartje als herinnering

voorkant